

قلمرو زبانی

۱- در کدام گزینه معنای واژه‌های نادرست است؟

- (۱) (برازندگی: لیاقت)، (زهی: آگاه باش)، (فضل: نیکویی)
 (۲) (فلک: چرخ)، (معرکه: میدان جنگ)، (ورطه: گرفتاری)
 (۳) (یله: آزاد)، (تعلل: درنگ کردن)، (پیرایه: زیور)
 (۴) (نادره: بی نظیر)، (شکن: پیچ و خم زلف)، (تیزپا: شتابنده)

۲- معنی چند واژه در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (زهی: خوشا)، (فضل: احسان)، (فروغ: پرتو)، (عطّار: خوش بو)، (کردگار: خالق)، (پیدا کرد: خلق کرد)، (پرده: حجاب)، (شوق: آرزومند)، (عجایب: شگفتی‌ها)
 (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۳- معنی درست واژه‌های «افلاک، نظر، نهان، رزّاق» به ترتیب در کدام گزینه دیده می‌شود؟

- (۱) سپهرها، توجه، پوشیدگی، رزق‌دهنده
 (۲) آسمان‌ها، عنایت، مقابل آشکار، بسیار روزی‌دهنده
 (۳) آسمان، عنایت، مخفیانه، روزی‌رسان
 (۴) گردون، دید، اختفا، پیداکندنده روزی

۴- معنی چند واژه در مقابل آن درست نوشته شده است؟

- (غلغله‌زن: غوغاکنان)، (معرکه: جای نبرد)، (گلبن: بوته گل سرخ)، (شکن: پیچ و خم زلف)، (تابناک: روشنی)، (خجلی: خجالت‌زده)، (گریبان: یقه)، (پیرایه: زیور)

- (۱) چهار (۲) پنج (۳) شش (۴) هفت

۵- معنی واژه‌های «بن، خیره، زهره‌در، ورطه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) ریشه، لجوج، موحش، هلاکت
 (۲) اصل، سرگشته، وحشت، گودال
 (۳) ته، فرومانده، ترسناک، زمین بلند
 (۴) عمق، بیهوده، هولناک، گرفتار

۶- معنای واژه «راست» در همه گزینه‌ها به جز با معنای آن در بیت زیر یکسان است.

- «راست به مانند یکی زلزله»
 (۱) مجلس او همچو بستان سلیمان است راست
 (۲) ای خوی تو ستوده و رای تو چون تو راست
 (۳) زاله بر لاله فرود آمده هنگام سحر
 (۴) به نهاد و خو و صورت به پدر ماند راست
- داده تنش بر تن ساحل یله»
 صف کشیده پیش او چون سرو در بستان پری
 دائم تو را به فضل و به آزادگی هواست
 راست چون عارض گلگون عرق‌کرده یار
 پسر آن است پدر را که بماند به پدر

۷- معنای واژه «همسری» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) گزم به شعر، کسی همسری تواند کرد
 (۲) گر زند خورشید لاف همسری
 (۳) پذیرفت شاهنشاه از مادرش
 (۴) مرا با گل، خیال همسری نیست
- هر آن سخن که شنیدی ز من دروغ شمر
 با تو از روی مهت شمرمنده باد
 نهاد افسر همسری بر سرش
 هوای نخوت و نام‌آوری نیست

۸- معنای واژه «یله» در همه گزینه‌ها به جز یکسان است.

- (۱) نایستد خرد حیل‌گر به کشور عشق
 (۲) بر سر یله نهاده کلاه و نشسته تند
 (۳) از پی تیر آسمان ساخته ماه نو کمان
 (۴) تاخت دو اسبه یک تنه بر صف خصم ده دله
- چو شیر شد یله، روبه ز رخنه بگریزد
 آن حوصله که راست زان سو نگه کند؟
 تا ز کمان به بدگمان همچو یلان کند یله
 تیغ یلی به چنگ در رخس مجاهدت یله

۹- در کدام گزینه معنای واژه‌های نادرست است؟

- (۱) (فضل: لطف و توجه)، (ورطه: مهلکه)
 (۲) (قفا: پشت)، (خیره: فرومانده)
 (۳) (فرج: گشایش در کار)، (پیرایه: آراسته)
 (۴) (نادره: بی‌مانند)، (نمط: نوع)

۱۰- در همه ابیات به جز گزینه واژه‌های هم‌خانواده به کار رفته است.

- (۱) توان ز نامه من یافت اشتیاق مرا
 (۲) گه‌هی که تیغ اجل بگسلد علاقه روح
 (۳) این زلزله بنشانند از آشوب زمانه
 (۴) به خرابی چو توان گشت ز سیلاب ایمن

۱۱- در گروه کلمات زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«ورطه و مهلکه، فروغ و روشنایی، روزی هلال، صدف محقر، خصلت نیک، روش و نمط، منصوب به نیلوفر، بحر خروشنده»

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۲- در کدام بیت غلط املائی وجود دارد؟

- (۱) تو مردمی و دولت مردم فضیلت است
 (۲) از بی این سوز و این شادی به خدمت آمده
 (۳) باشد دو چیز مختلف از جود او به هم
 (۴) جام می‌ده به من امروز و مرا قصه مده

۱۳- در متن زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«موزه خود را دادم تا مرمت کند و از شهر بیرون رویم که ناگاه در آن طرف غوغایی برخاست و وی به آن شد که در آن هنگامه برازنده‌گی و شایستگی خویش را در عمل نمایان کند و این نمت در اثبات آن مؤثر افتاد.»

- (۱) سه (۲) چهار (۳) دو (۴) یک

۱۴- در کدام گزینه غلط املائی یا رسم الخطی یافت نمی‌شود؟

- (۱) اما تقدیر و غلبه حرص و امید مرا در این ورطه افکند و پیش عقل‌ها حجاب تاریک بداشت و جمله در بلا بیافتادیم.
 (۲) هر که خواهد که کشتی بر خشکی راند و بر روی آب دریا اسب‌تازی کند بر خویشتن خندیده باشد زیرا که دور از خرد است که: گورکن در بهر و کشتی در بیابان.
 (۳) اگر کسی همه عمر به صدق دل نماز گزارد و از مال حلال صدقه دهد، چندان پاداش نیابد که یک ساعت از روز از برای حفظ مال و نفس در جهاد گزارد.
 (۴) چون مولانا رسیده، گفته است که: شیخ بسیار بزرگ است، چرا شعری باید گفت که جز معنی مجازی محملی دیگر نداشته باشد؟

۱۵- در کدام گزینه غلط املائی وجود دارد؟

- (۱) گفت در کار ما چه صواب بینی؟ ماهی خوار گفت: با صیاد مقاومت صورت نیندد و من در آن اشارتی نتوانم کرد، لکن در این نزدیکی آبیگری باصفا می‌دانم.
 (۲) او در این فکرت، روی به شهر آورد. از قضا، امیر آن شهر را وفات رسیده بود و مردم شهر به تعزیت مشغول بودند. او بر سبیل نظاره به سرای ملک رفت و به طرفی بنشست.
 (۳) چندان‌که اندک وقوفی افتاد و فضیلت آن بشناختم به رغبت صادق و حرص غالب در تعلّم آن می‌کوشیدم تا بدان صنعت شهرتی یافتم و در معرض معالجت بیماران آمدم.
 (۴) قدم اقدام بر تحصیل و تسهیل این مرام ثابت دار تا از اذلال دیوگمراهی در امان مانی.

۱۶- نقش دستوری همه واژه‌های مشخص شده به جز گزینه یکسان است.

- (۱) فروغ رویت اندازی سوی خاک
 (۲) الهی فضل خود را یار ما کن
 (۳) چون بگشایم ز سر مو شکن
 (۴) راست به مانند یکی زلزله

۱۷- نقش دستوری واژه مشخص شده در کدام گزینه نادرست آمده است؟

- (۱) منم امروز و تو انگشت‌نمای زن و مرد
 (۲) فتاد اندر تن خاکی، ز ابر بخششت قطره
 (۳) چو ابر زلف تو پیرامن قمر می‌گشت
 (۴) باز آ و جان شیرین از من ستان به خدمت
- من به شیرین‌سخنی تو به نکویی مشهور (مسند)
 مدد فرما به فضل خویش تا این قطره یم گردد (مفعول)
 ز ابر دیده کنارم به اشک تر می‌گشت (نهاد)
 دیگر چه برگ باشد درویش بی‌نوا را؟ (متمم)

۱۸- در صورت مرتب کردن اجزای جملات بیت‌های زیر، واژگان کدام گزینه به ترتیب، کلمات آغازین جمله محسوب می‌شوند؟

- الف) می‌کند پامال، تن، آخر دل آسوده را
 ب) جز پشیمانی ندارد حاصلی طول آمل
 ج) می‌کشد در حلقه فرمان به اندک فرصتی
 د) دل چو شد غافل ز حق، فرمان پذیر تن شود
- ۱) تن، دامن، حاصلی، آسمان، دل، اسب
 ۲) تن، دامن، طول، چند، گوشمال، چو، اسب
 ۳) تن، دامن، حاصلی، آسمان، دل، اسب
 ۴) تن، دامن، طول، چند، گوشمال، چو، اسب

۱۹- اجزای جملات همه ابیات به جز بیت گزینه به مرتب‌سازی نیاز دارد.

- ۱) سخن عشق تو بی‌آن که برآید به زبانم
 ۲) گاه گویم که بناللم ز پریشانی حالم
 ۳) من در اندیشه آنم که روان بر تو فشانم
 ۴) من همان روز بگفتم که طریق تو گرفتم

۲۰- اجزای جمله‌های کدام گزینه مرتب نیست؟

- ۱) این بوی روح‌پرور از آن خوی دلبر است
 ۲) باز آن که در فراق تو چشم امیدوار
 ۳) گفتیم عشق را به صبوری دوا کنیم
 ۴) بوی بهشت می‌گذرد یا نسیم دوست

۲۱- در همه ابیات به جز بیت گزینه جابه‌جایی اجزای جمله صورت گرفته است.

- ۱) تو هم چنان دل شهری به غمزه‌ای ببری
 ۲) تو آن درخت گلی که اعتدال قامت تو
 ۳) من از تو پیش که نالم که در شریعت عشق
 ۴) دگر به هر چه تو گوویی مخالفت نکنم

۲۲- نقش دستوری واژه «راست» در ابیات زیر، به ترتیب در کدام گزینه درست آمده است؟

- الف) سرو آزاد به بالای تو می‌ماند راست
 ب) به تردستی نگرده راست چون دیوار مایل شد
 ج) گل بخندید که از راست نرنجیم ولی
 د) ای پیک راستان خبر یار ما بگو
 ه) پیش قاضی آن دروغ این راست گفت
 و) جز عشق هر چه هست ضلال است و گمراهی

- ۱) قید، مسند، متمم، صفت، قید، مضاف‌الیه
 ۲) صفت، مسند، متمم، مضاف‌الیه، مفعول، قید
 ۳) قید، مسند، متمم، صفت، قید، مضاف‌الیه
 ۴) قید، مسند، متمم، مضاف‌الیه، مفعول، صفت

۲۳- در کدام گزینه نقش کلمات مشخص شده در مقابل بیت نادرست نوشته شده است؟

- ۱) بهشت و حور می‌باشد مراد مردم از طاعت
 ۲) با طلعت حبیب چه اندیشه از رقیب؟
 ۳) سگان در پرده پنهانند ای دوست
 ۴) وفاقی نیست در تیرش ولی در قصد من باری
- ولی دیدار یار آمد بهشت جاودان ما (مضاف‌الیه - مسند)
 چون یار حاضر است ز اغیار غم مخور (صفت - متمم)
 ببین گر پاک مغزی بیش از این پوست (منادا - متمم)
 چو جان با تن درآمیزد چو می با آب درسازد (نهاد - متمم)

۲۴- نقش واژه مشخص شده در کدام گزینه با نقش واژه مشخص شده در بیت زیر یکسان است؟

- «گر قالب آدمی ز طین شد
 (۱) گفتم که ز خردی دل من نیست پدید
 (۲) گفتمش در دل من لات و منات است بسی
 (۳) مرا که در طلبش خضروار می‌گشتم
 (۴) وین تناول که کشید از غم هجران بلبل
- گنجینه عشق را امین شد
 اندوه بزرگ تو در او چون گنجید
 گفت این بتکده را زیر و زبر باید کرد
 چو آب حیوان ناگاه بود یافتش
 تا سراپرده گل نعره‌زنان خواهد شد

قلمرو ادبی

۲۵- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه آمده‌اند؟

- «به صد تلخی رخ از مردم نهفتی
 (۱) جناس ناهمسان، تشبیه، اغراق، تضاد
 (۲) تلمیح، حس آمیزی، تضاد، جناس همسان
 (۳) حس آمیزی، تشبیه، مراعات نظیر، کنایه
 (۴) کنایه، تلمیح، اغراق، تضمین

۲۶- در کدام گزینه تشبیه به کار نرفته است؟

- (۱) چو موج آن کس که داد از کف عنان اختیار خود
 (۲) آه از زنگ کدورت پاک سازد سینه را
 (۳) سهل باشد سخن سخت که خوبان گویند
 (۴) گر مقبلی است گنج سعادت از آن اوست
- حمایل ساخت دست خویش را بر گردن دریا
 می‌شود روشن ز خاکستر سواد آینه را
 جور شیرین‌دهنان تلخ نباشد بردن
 و در مدبر است، رنج زیادت چه می‌بری؟

۲۷- در کدام گزینه تلمیح، تشبیه و کنایه به کار نرفته است؟

- (۱) دل ما سلطنت فقر به سامان ندهد
 (۲) اگر از چهره یوسف نفری کف ببریدند
 (۳) آدم مسکین به یک خامی که در فردوس کرد
 (۴) از کمند رشته عمر ابد سر می‌کشید
- ده ویرانه ما باج به سلطان ندهد
 تو دوصد یوسف جان را ز دل و عقل بریدی
 چاک شد چون دانۀ گندم دل اولاد او
 خضر اگر می‌یافت ذوق پیچ و تاب عشق را

۲۸- در کدام گزینه جناس به کار نرفته است؟

- (۱) حافظ از زلف تو حاشا که بگرداند روی
 (۲) فردا به جبرئیل ز حضرت ندا بود
 (۳) تکلیف سخت بر تو هم از دست تو است از آنک
 (۴) چیزی مگو که هست غرامت بر آن سخن
- من از آن روز که در بند توام آزادم
 کاین رانده را بخوان و آن خوانده را بران
 چون اسب سرکشده بهلندش فرو عنان
 کانی مکن که نیست جواهر در آن مکان

۲۹- در همه ابیات آرایه «تشخیص» به کار رفته است به استثنای بیت

- (۱) آن غنچه گل بین که همی نازد بر باد
 (۲) گفتم که ز خردی، دل من نیست پدید
 (۳) دل جزع کرد گفتم ای دل صبر
 (۴) روز از شب بشنید این و برآشت شگفت
- از خنده دزدیده، فروبسته دهان را
 اندوه بزرگ تو در او چون گنجید
 این قضا از خدای عدل آمد
 خامشی کن، چه درآری سخن نامحکم؟

۳۰- آرایه تضاد در کدام گزینه وجود ندارد؟

- (۱) هم اول روز کان زلف سیاهم پیش چشم آمد
 (۲) درد می‌گردد دوا چون کامرانی می‌کند
 (۳) به فرصت می‌توان خصم سبک‌سر را ادب کردن
 (۴) اگر جان می‌رود گو رو، غمی نیست
- دل من زد که از وی شام گردد چاشتم روزی
 می‌کشی ناز طبیب و متت درمان چرا؟
 مدارا می‌کنم با عقل تا فصل بهار آید
 تو باقی مان که ما را با تو کار است

۳۱- آرایه‌های ذکرشده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) در هوای روی تو خون می‌چکاند از غزل
 (۲) چشمم که سرشک لاله‌گون آورده
 (۳) صبر کن ای شیشه بر سنگ جفای محتسب
 (۴) آن سوز و تعزیت همه با دست این نفس
- (حس آمیزی - کنایه)
 (تشبیه - اغراق)
 (تشبیه - تضاد)
 (تشخیص - تشبیه)

۳۲- در همهٔ گزینه‌ها آرایهٔ «مجاز» به کار رفته است به استثنای گزینه

- (۱) ز خون عدو گرد فتنه نشانی
 (۲) ندیدم خوش‌تر از شعر تو «حافظ»
 (۳) عادتشان بسستن و آویختن
 (۴) تا یک نفس از حیات باقی است مرا
- به تیغ همه زنگ بدعت زدایی
 به قرآنی که اندر سینه داری
 خصلتشان کشتن و خون‌ریختن
 در سر هوس شراب و ساقی است مرا

۳۳- در همهٔ گزینه‌ها به جز آرایهٔ «حس آمیزی» به کار رفته است.

- (۱) نفس‌نفس اگر از باد نشنوم بویش
 (۲) هرکه از میهن سخن گوید کلامش دلرباست
 (۳) بی بصیرت چه شناسد سخن صائب را
 (۴) کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد؟
- زمان زمان چو گل از غم کنم گریبان چاک
 نغمه‌های بلبل این باغ رنگین‌تر بود
 تلخ و شیرین به مذاق دل‌رنجور یکی است
 یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد

۳۴- کدام گزینه به ترتیب آرایه‌های «جناس، حس آمیزی، کنایه، تشبیه» را نشان می‌دهد؟

- (الف) انداخت پیش ابر سپر، تیغ آفتاب
 (ب) وان که گیسوی تو را رسم تطاول آموخت
 (ج) کاش اندک‌مایه نرمی در خطایش دیدمی
 (د) عیب توست از چشم‌گوهرین نداری ورنه ما
- آن به که خصم را به مدارا ادب کنی
 هم تواند کرمش داد من غمگین داد
 و مرا عشقش به سختی کشت سهل است این قدر
 هریک اندر بحر معنی گوهر یک‌دانه‌ایم

- (۱) الف، ج، د، ب
 (۲) الف، د، ج، ب
 (۳) ب، ج، الف، د
 (۴) ب، د، الف، ج

۳۵- آرایه‌های مقابل همهٔ ابیات به جز بیت گزینهٔ درست آمده است.

- (۱) سخن لطیف سعدی نه سخن که قند مصری
 (۲) ناگوار از صحبت نیکان گوارا می‌شود
 (۳) ای ساریان آهسته رو با ناتوانان صبر کن
 (۴) کمیت خامه (= قلم) شود لنگ، اولین منزل
- خجل است از این حلاوت که تو در کلام داری (حس آمیزی - تشخیص)
 عیب تلخی را ز خلق خوش هنر سازد گلاب (تضاد - تشخیص)
 تو بار جانان می‌بری من بار هجران می‌برم (جناس همسان - تشبیه)
 که راه مدح تو را نیست حدّ و پایانش (تشبیه - کنایه)

۳۶- آرایه‌های مقابل کدام گزینه همگی درست نیست؟

- (۱) چشمهٔ چشم مرا ای گل خندان دریاب
 (۲) چنان که باغ در آغوش گل نمی‌گنجد
 (۳) خنده‌رویان چمن سر در گریبان می‌کشند
 (۴) شادی مجلسیان در قدم و مقدم توست
- که به امید تو خوش آب روانی دارد (جناس - تشبیه)
 شکیب در دل مدهوش گل نمی‌گنجد (مراعات نظیر - جان‌بخشی)
 در گلستانی که یار ما گریبان وا کند (کنایه - جناس همسان)
 جای غم باد مر آن دل که نخواهد شادان (جناس ناهمسان - تضاد)

۳۷- آرایه‌های مقابل کدام گزینه درست آمده است؟

- (۱) تا پرده ز رخسار چو ماه تو برافتاد
 (۲) نیکخواهان تو را تاج کرامت بر سر
 (۳) چو حاتم به آزادگی سر نهاد
 (۴) دانا و میل صحبت نادان چه ممکن است؟
- از پرده بسی راز نهانی به در افتاد (کنایه - جان‌بخشی)
 بدسگالان تو را بند عقوبت در پای (تشبیه - کنایه)
 جوان را برآمد خروش از نهاد (جناس همسان - تشبیه)
 موج گهر به خاک نیامیزد آب را (جناس - تضاد)

۳۸- تعداد تشبیهات در همه گزینیه‌ها به جز یکسان است.

- ۱) حافظ از چشمه حکمت به کف آور جامی
- ۲) دوش دست طربم سلسله شوق تو بست
- ۳) شد سپر از دست عقل تا ز کمین عتاب
- ۴) سر مؤمن هست در دریای ایمان چون صدف

۳۹- ترتیب آرایه‌های «استعاره، جناس، حس آمیزی، اغراق، کنایه» در ابیات زیر کدام است؟

- الف) لنگر بحر حوادث دل به دریا کردن است
 - ب) ابر چشم من چنین گر گوهرافشانی کند
 - ج) در دل شب می‌توان گل چید از گلزار فیض
 - د) اگرچه زیر هر سنگی جو خاقانی صدا بینی
 - ه) می‌زند سینه به دریا ز تهیدستی موج
- ۱) ه، الف، ج، د، ب
۲) الف، ج، د، ب، ه

۴۰- در کدام بیت، بیشترین تشبیه وجود دارد؟

- ۱) چون تو خورشیدی نتابیده است در ایوان حُسن
- ۲) شب فراق که داند که تا سحر چند است
- ۳) سوزن فکرت شکست رشته طاق گسیخت
- ۴) آشفته سخن چو زلف جانان خوش‌تر

۴۱- واژه «سر» در کدام بیت مجاز نیست؟

- ۱) کار با عشق فتاد، از سرم ای عقل برو
- ۲) عذری بنه اول که تو درویشی و او را
- ۳) مگر که سر بدهم و نه من ز سر نهم
- ۴) مشک با حلقه مویت سر سودا دارد

قلمرو قری

۴۲- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) بدیعی که شخص آفریند ز گل
- ۲) جسم را از خاک قدرت نقش داد
- ۳) چندین سوابق از پی کام تو آفرید
- ۴) پس آن را که شخصم ز خاک آفرید

۴۳- مفهوم همه ابیات به جز بیت گزینۀ یکسان است.

- ۱) التفاتی به من بی‌سروسامان می‌کن
- ۲) من آنم به پای اندر افتاده پیر
- ۳) عفو کن بار خدایا تو گناهان مرا
- ۴) از لطف خویشتن نظری کن که از کرم

۴۴- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متناسب نیست؟

- ۱) دادار غیب‌دان و نگهدار آسـمان
- ۲) ایـزد فریـادرس، داور دادآفرین
- ۳) خرد ار رزق خورد، رای تو هستش رزاق
- ۴) باری از او یاد کن که اوست به هر حال

- بوی که از لوح دلت نقش چهالت برود
- پای خیل خردم لشکر غم از جا برد
- تیغ جفا برکشید ترک زره‌موی من
- وان صدف چون بنگری بی لؤلؤ شهوار نیست

- سیر این دریای پر آشوب بی‌لنگر مکن
 - کاسه در یوزه دریا کند گرداب را
 - آفتابی شد چو رنگ گل، کجا بو می‌دهد
 - ازین برتر سخن باری نپندارم که دارد کس
 - ماهی از فلس گرفتار به شست است این جا
- ۱) الف، ه، د، ب، ج
۲) الف، ج، د، ب

- دزه ای چون من نرقصیده است در میدان عشق
- مگر کسی که به زندان عشق در بند است
- بس که ز نو دوختم چاک گریبان دل
- چون کار جهان بی سروسامان خوش‌تر

- چه دهی و سوسه دیدم هنری نیست تو را
- در مملکت حسن سر تاجوری بود
- امید وصل در این ره چو پای بنهادم
- کج خیالی است مگر مشک ختا را سوداست

- روان و خرد بخشید و هوش و دل
- روح را از آتشش و از بساد زاد
- از تر و خشک عالم خاک آفریدگار
- به قدرت در او جان پاک آفرید

- به نگاهی ز ترخم نظری کن ناگاه
- خدایا به فضل توام دست گیر
- که مرا ز آتش خجلت جگری بریان است
- بر رحمت تو ختم شود کار و بار من

- رزاق بنده‌پرور و خلاق رهنما
- رازق روزی‌رسان، خالق پروردگار
- عدم ار خلق شود، حکم تو هستش خلاق
- خالق و رزاق و حی و قادر و باری

۴۵- همهٔ ابیات به‌جز گزینهٔ با هم قرابت مفهومی دارند.

نهان در جسم و پیدا در جهان است
در دل هر ذره خورشید نهان پیداست کیست؟
من شراب عشق گر پنهان و گر پیدا ز من
یکی باطن که ظاهر تر ز نور است

۱) جهاننداری که پیدا و نهان است
۲) آن که پنهان است از چشم کسان پیداست کیست؟
۳) چون کنم پنهان که پنهانیش از پیدایی است
۴) یکی ظاهر که باطن از ظهور است

۴۶- ابیات کدام گزینه با هم تناسب مفهومی دارند؟

زان که دارد حسن رویت جلوه‌های بی‌قیاس
تابنده گشت و کون و مکان سر به سر گرفت
سوی به سو جلوه‌گران خاسته
زان رو که جلوه‌های زُخْش بی‌شمار بود
چون من نپرورانده گوهر هیچ معدنی

الف) هر زمان نوعی نماید شاهد حسنت جمال
ب) بگشا نظر که نور تجلی حسن یار
ج) جلوه‌گهی یافتم آراسسته
د) هر دم جمال تازه نماید به عاشقان
ه) چون من نکرده جلوه‌گری هیچ شاهدهی

الف، ه، ب، ۴

۳) ب، ه، ج

۲) الف، ب، د

۱) الف، ج، د

۴۷- در همهٔ گزینه‌ها به‌جز به تجلی خداوند در پدیده‌های آفرینش اشاره شده است.

در جلوهٔ جمال تو رویت نهان شد
حیرت ما دلیل ما، جلوهٔ تو گواه تو
پی تعظیم حسنت یوسف مصری غلام آمد
که بر سواد شب تیره پرتو مصباح

۱) حسن تو جلوه کرد و به عالم عیان شد
۲) غیر تحیر از جمال، آینه را چه می‌رسد
۳) جمال عالم‌آرای تو زد یک جلوه در عالم
۴) فروغ روی تو بر جان چنان تجلی کرد

۴۸- همهٔ گزینه‌ها به‌جز با بیت زیر تناسب مفهومی دارند.

یقین دانم که بی‌شک جان جانی
وز این معنی عبارات است قاصر
که از تشبیه و از وصف او برون است
عاجز بود عبارت و قاصر بود کلام
به عجز خویش در اول سخن شود قایل

«هر آن وصفی که گویم بیش از آنی
۱) ز حد وهم بیرون شد صفاتش
۲) نشاید وصف او گفتن که چون است
۳) از وصف این عجایب و از شرح این عبر
۴) زبان به وصف کمال کسی که بگشاید

۴۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

چون عَرَق از شرم خون آید مرا
موج را سوزد نَفَس در بحر بی‌پایان تو
که در اندیشهٔ اوصاف تو حیران بودم
خورشید با هزار زبان در ثنای صبح

۱) وصف او در گفت چون آید مرا؟
۲) گر شد از وصف تو عاجز کَلکِ صائب دور نیست
۳) نه فراموشیم از ذکر تو خاموش نشاند
۴) صائب چگونه وصف نماید که قاصر است

۵۰- همهٔ ابیات به‌جز بیت گزینهٔ با هم تناسب مفهومی دارند.

این بدانسته‌ام که نادانم
بسه نادانگی خویش اقرار دارم
به تو روشن شده این خسته‌جانم
که دانا به نادانی خود شدم

۱) در تو و هستی تو حیرانم
۲) خطا گفتم غلط کردم که در راه
۳) ندانم تا چه نوری لیک دانم
۴) بدین نکته دانا و بخرد شدم

۵۱- چند بیت از ابیات زیر با هم قرابت معنایی دارند؟

که جور و محنت خوبان ز وصف بیرون است
که عاجز اوفتاد اندر کف خاک
عاجز شود از نعمت تو دانا سَخَنور
ستاره بر در ایوان او به تحسین باد
وز نعت تو خیره شده هر چیره‌زبانی
چون عاجز است به که سخن مختصر کند

الف) حکایت تو به تفسیر شرح نتوان کرد
ب) کجا وصف تو داند کرد ادراک
ج) حیران شود از وصف تو و صاف سخن‌گوی
د) زمانه در صف میدان او به توصیف است
ه) از وصف تو عاجز شده هر پاک‌ضمیری
و) ذاکر کجا و وصف جلال و جمال او

۴) پنج

۳) چهار

۲) سه

۱) دو

۵۲- مفهوم کلی مصراع اول و مصراع دوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«گه به دهان برزده کف چون صدف
 (۱) گه‌هی در آ، تیز و تند باشد
 (۲) با درنگ او نبیند کس درنگ اندر زمین
 (۳) جان ما افتان و خیزان می‌دود
 (۴) گاه چون خاک می‌فتادستی

۵۳- مفهوم کدام بیت از دیگر ابیات دور است؟

(۱) تکبر سربلندان را کند پست
 (۲) بردباری و تواضع سپر آفت‌هاست
 (۳) مغرور مشو به خود که اصل من و تو
 (۴) دلی کز دولت وصل است مغرور

۵۴- مفهوم مقابل بیت زیر در همه گزینه‌ها به جز آمده است.

«گفت: درین معرکه یکتا منم
 (۱) فتادگی است که معراج سربلندی‌هاست
 (۲) فروتنی است برانزنده از سرافرازان
 (۳) به این افتادگی دارم هوای سرو بالایی
 (۴) به دستگیری افلاک احتیاجی نیست

۵۵- کدام گزینه با سایر گزینه‌ها تناسب معنایی ندارد؟

(۱) به نام کردگار هفت افلاک
 (۲) ز خاک آدمی کرد و از نار دیو
 (۳) به خاک بر مرو ای آدمی به کشی و ناز
 (۴) ز بوی جرعه‌ای کافتاد بر خاک

۵۶- کدام بیت با بیت زیر قرابت معنایی دقیق‌تری دارد؟

«هر آن وصفی که گویم بیش از آنی
 (۱) وصفش نتوان گفت به هفتاد مجلد
 (۲) قآنیا برآور دست دعا که وصفش
 (۳) وصف جودش نتوان کرد که ممکن نبود
 (۴) وصف حسنت نتوان گفت به صد شرح و بیان

۵۷- هیچ گزینه‌ای به جز گزینه با مفهوم بیت زیر در یک راستا نیست.

«چو در وقت بهار آیی پدیدار
 (۱) شد هستی بی‌پرده حجاب عدم ما
 (۲) قماش چهره یار از بهار معلوم است
 (۳) نگاران بهشتی را نقاب از چهره بکشاید
 (۴) هر برگ از بهار دگر گیرد آب و رنگ

۵۸- بیت زیر و بیت موارد از نظر مفهوم هم‌خوانی دارند.

«تویی رزاق هر پیدای و پنهان
 الف) از در بخشندگی و بنده‌نوازی
 ب) می‌دهد روزی من ابر بهاران ز گهر
 ج) ای کریمی که از خزانه غیب
 د) ماه را روزی رسد از خوان مهر

الف، ب، ج (۱) ب، ج (۲) ب، د (۳) الف، د (۴)

۵۹- همه گزینیه‌ها به استثنای گزینیه با بیت زیر قرابت معنایی دارند.

تاج سر گلبن و صحرا منم
منم در دیبر تو یکتا بمانده
که چون منی به کف آرد مگر به جان کنن
خاصه از گپ زدن بیهده بی‌بصران
دارم از ایمن هر دو گهر برتری

کیست کند با چو منی همسری؟
یکتایی من بود به عالم مشهور
با تو، از روی مهت شرمنده باد
که خاک بر سر آن کس که خاک پای تو نبود
مور در خاک فرو رفت سلیمان چونست؟

عبث توقع رزق از زمینیان داری
این متاع بنده و ملک خداست
لب بازکردنت در توفیق بستن است
که گردن کج کنی چون خوشه، پیش خوشه چین اینجا

بر غیر چه خندی چو تو خود بدتر ز آنی
گر ظریفی عیب خود را عرضه غماز ده
عیب خود می‌پوشد از چشم خلیق عیب‌پوش
عیب‌جویان را به عیب خویشتن گویا مکن

از دزد پاس دار کلید خزانه را
در جهاد دشمن سرکش، مدارا آتش است
سگ دیوانه محال است نگهبان گردد
سگ درنده اسیر قلاده می‌باید

جهان در زر گرفتش محتشم‌وار
دولت این ملک سخن راست بس
کسی کاو راستگو شد محتشم گشت
دروغی را چه باید خرج کردن

جهل و غفلت زاید آن را دان حرام
آن بُود آورده از کسبِ حلال
میل خدمت، عزم رفتن آن جهان
می حرام بود روزی حلال مرا

گفت: در این معرکه یکتا منم

۱) منم پنهان منم حیمران بمانده
۲) هزار سال فلک جان کند نشیب و فراز
۳) نفس من برتر از آن است که مجروح شود
۴) من نه ز جنس بشرم نه پری

۶۰- مفهوم مقابل بیت زیر در کدام گزینیه آمده است؟

در بن ایمن پرده نیلوفری
۱) امروز منم به زور بازو مغرور
۲) گر زند خورشید لاف همسری
۳) چو خاک می‌شوم آن به که خاک پای تو باشم
۴) پست شد خسرو مسکین به لگدکوب فراق

۶۱- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

۱) برات رزق تو بر آسمان نوشته خدای
۲) رزق خود را از زمین بردن رواست
۳) روزی طلب ز درگه حق کن که پیش خلق
۴) مگر غافل شدی کز خرمن چرخ است رزق تو؟

۶۲- مفهوم همه ابیات یکسان است؛ به جز:

۱) چون خود همه عیبی چه کنی عیب کسان فاش
۲) می‌توان غماز عیب مردمان بود ای ظریف
۳) پرده مردم دریدن پرده عیب خود است
۴) نیستی چون اهل معنی، لب به دعوی وا مکن

۶۳- همه ابیات با هم تناسب مفهومی دارند؛ به جز:

۱) دل را مده عنان تصرف به دست نفس
۲) رحم، بی‌رحمی است چون با نفس باشد کارزار
۳) نفس سرکش چه خیال است به فرمان گردد
۴) عنان نفس ز کف دادن از بصیرت نیست

۶۴- کدام گزینیه با سایر گزینیه‌ها قرابت مفهومی ندارد؟

۱) چو صبح صادق آمد راست‌گفتار
۲) صدرنشین تر ز سخن نیست کس
۳) ز کزگویی سخن را قدر کم گشت
۴) چو بتوان راستی را درج کردن

۶۵- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات یکسان نیست؟

۱) چون ز لقمه تو حسد بینی و دام
۲) لقمه‌ای کاو نور افزود و کمال
۳) زاید از لقمه حلال اندر دهان
۴) چنین که لقمه غم در گلو من گره است

قلمرو زبانی

۶۶- معنای چند واژه نادرست است؟

(ضایع: تباه)، (نهاد: طینت)، (مستغنی: نیازمند)، (تیمار: غم)، (غبطه: رشک بردن)، (نموده: ارائه کرده)، (عامل: کارگر)، (قرباب: شگفتی)

یک (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴)

۶۷- در همه ابیات به جز بیت گزینۀ واژه «داد» در دو معنای متفاوت به کار رفته است.

۱) سعدی که داد وصف همه نیکوان بداد	عاجز بماند در تو زبان فصاحتش
۲) مرا گر بگیری به انصاف و داد	بنالم که عفوم نه این وعده داد
۳) جانت نماندهست جز به داد در این بند	داد خداوند را مدار بی‌داد
۴) داد خواهم، اگر خواهی داد	خواهم از آه صبحگاهی داد

۶۸- در همه گزینۀها به جز واژه‌های مشخص شده، معنای متفاوتی دارند.

۱) ز دست خوب رویان داد خواهم	الهی داد از این سنگین دلان داد
۲) تشریف داد و باز اساس طرب نهاد	ای صدهزار رحمت حق بر نهاد عید
۳) تا کام معاندان روا سازد	بسپرده به کام گرگ حرمانم
۴) بماند در شکن گیسوی تو دل، هشدار	که آتش دل خسرو بدان شکن نرسد

۶۹- در کدام بیت غلط املایی وجود دارد؟

۱) مجال صبر کجا باشدم چو در حق من	زمانه بر سر باطل نماید این اصرار
۲) از بامداد روی تو دیدن ماست	امروز روی خوب تو یارب چه دل ریاست
۳) جفا مکن که بزرگان به خورده‌ای ز رهی	چنین سبک نشینند و سرگردان ای دوست
۴) جان‌ها ز دام زلف چو بر خاک می‌فشاند	بر آن غریب ما چه گذشت ای صبا

۷۰- زمان افعال در همه گزینۀها به جز یکسان است.

۱) زهد پیدا کفر پنهان بود چندین روزگار	پرده از سر برگرفتیم آن‌همه تزویر را
۲) اگر دشنام فرمایی وگر نفرین دعا گویم	جواب تلخ می‌زبید لب لعل شکرخا را
۳) چون کمان در بازو آرد سروقد سیم‌تن	آرزویم می‌کند کاماج باشم تیر را
۴) اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را	به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را

۷۱- نقش دستوری واژگان مشخص شده در کدام بیت، نادرست آمده است؟

۱) ننگرد دیگر به سرو اندر چمن	هر که دید آن سرو سیم‌اندام را (قید - مفعول)
۲) ز جور کوب طالع سحرگهان چشمم	چنان گریست که ناهید دید و مه دانست (صفت - نهاد)
۳) به ناز اگر بخرامی جهان خراب کنی	به خون خسته اگر تشنه‌ای هلا ای دوست (صفت - مسند)
۴) ابنای روزگار به صحرا روند و باغ	صحرا و باغ زنده‌دلان کوی دلبر است (متمم - مضاف‌الیه)

۷۲- در متن زیر به ترتیب چند مفعول به کار رفته است؟

«عوامل سبک‌ساز اثر ممکن است حتی برای متخصصان هم روشن و شناخته نباشد. چه بسیار کسانی که می‌پنداشتند شعرشان چون شعر سعدی یا حافظ است، اما در باطن شعر این بزرگان یعنی در ژرف‌ساخت آن اشعار، عوامل مکرری است که منجر به یکنواختی سبک شده است و رعایت نکردنشان هر گونه تقلید را مواجه با شکست کرده است.»

یک (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴)

۷۳- در کدام گزینه زمان افعال ذکرشده به ترتیب در مقابل آنها نادرست است؟

- (۱) گر کسی درد دلی گوید تو را از حال خویش
 (۲) می‌وزد از چمن نسیم بهشت
 (۳) درویش نمی‌پرسی و ترسم که نباشد
 (۴) نخته‌ام ز خیالی که می‌پزد دل من
- گوش با درد دل آن عاجز دل‌ریش کن (مضارع التزامی - امر)
 هان بنوشید دم به دم می ناب (مضارع اخباری - مضارع التزامی)
 اندیشه‌آموزش و پروای ثوابت (مضارع اخباری - مضارع التزامی منفی)
 خممار صدشبه دارم شرابخانه کجاست؟ (ماضی نقلی - مضارع اخباری)

۷۴- در کدام گزینه حذف فعل به قرینه لفظی صورت گرفته است؟

- (۱) زان که هم‌چون او نمداری رهبری
 (۲) نرگش عربده‌جوی و لبش افسوس‌کنان
 (۳) صحن‌بستان ذوق‌بخش و صحبت‌یاران خوش‌است
 (۴) ناگشوده گل نقاب، آهنگ رحلت ساز کرد
- رهبر عطار آمد سروری
 نیم‌شب دوش به بالین من آمد بنشست
 وقت گل خوش بادکزوی وقت می‌خواران خوش است
 ناله کن بلبل که گلبانگ دل افکاران خوش است

۷۵- با توجه به متن زیر کدام گزینه نادرست است؟

- «دلش از غم و درماندگی فشرده شد. هیچ‌کس نبود به کمکش بیاید؛ هیچ‌کس. جلوی چشم‌های غم‌زده‌اش دیوار مانند دیو ایستاده بود. و با او به اخم نگاه می‌کرد. همان‌طور که با ترس و لرز به دیوار نگاه می‌کرد، با خود گفت: آره، مثل دیو است، درست مثل دیو است.»
- (۱) زمان‌های مضارع التزامی و ماضی بعید به کار رفته است.
 (۲) گروه اسمی «هیچ‌کس» و «مثل دیو» مسند هستند.
 (۳) واژه «دیوار» در دو نقش نهادی و متممی به کار رفته است.
 (۴) واژه «درست» نقش قیدی دارد.

۷۶- با توجه به متن زیر کدام گزینه نادرست است؟

- «بالای پله‌ها ایستاده بود و بر نگاه می‌کرد اما چیزی دستگیرش نمی‌شد. چشم‌های خواب‌آلود و حیرت‌زده خود را باز کرده و محو تماشا شده بود. همه چیز پیش چشم‌هایش عوض شده بود؛ بهمن، پسر همسایه، توی حیاط خودشان دور باغچه می‌گشت و با آب پاش کوچک گل‌ها را آب می‌داد.»
- (۱) زمان همه افعال جمله‌های متن «ماضی بعید» و «ماضی استمراری» است.
 (۲) واژه‌های «چشم‌ها» و «آب» دارای نقش دستوری مفعول هستند.
 (۳) واژه‌های «همه»، «خواب‌آلود» و «حیرت‌زده» صفت هستند.
 (۴) واژه «بر» قید و ترکیب «دور باغچه» مسند است.
- ۷۷- در همه ابیات به جز حذف فعل صورت گرفته است.

- (۱) به چشمانت که گرچه دوری از چشم
 (۲) گفتم به آسمان که چنین ماه دیده‌ای
 (۳) افسوس که چون نخل خزان دیده در این باغ
 (۴) هر غزل نامه‌ای است صورت حالی در او
- دل از یاد تو یک دم نیست خالی
 سوگند خورد و گفت مرا نیست هیچ یاد
 دستی نفشان‌دیم و سبک‌بار نگشتیم
 نامه نوشتن چه سود چون نرسد سوی دوست

۷۸- در کدام گزینه نوع حذف فعل متفاوت است؟

- (۱) روی تو خوش می‌نماید آینه ما
 (۲) تو را چه غم که یکی در غمت به جان آید
 (۳) تو در کمند من آیی؟ کدام دولت و بخت
 (۴) چشم بد دور کز آن تفرقات باز آورد
- کاینه پاکیزه است و روی تو زیبا
 که دوستان تو چندان که می‌کشی بیش‌اند
 من از تو روی بیچشم؟ کدام صبر و قرار
 طلوع نام‌سور و دولت مادرزادت

۷۹- در کدام بیت، حذف فعل وجود ندارد؟

- (۱) گر بر وجود عاشق صادق نهند تیغ
 (۲) تو چه ارمغانی آری که به دوستان فرستی
 (۳) گوش بر ناله بلبل کن و بلبل بگذار
 (۴) هرگز آن دل بنمیرد که تو جانش باشی
- گویند بکش که مال سبیل است و جان فدا
 چه از این به ارمغانی که تو خویش‌تن بیایی
 تا نگوید سخن از سعدی شیرازی به
 نیکبخت آن که تو در هر دو جهانش باشی

قلمرو ادبی

۸۰- کدام گزینه آرایه‌های «جناس همسان، تشبیه، جناس ناهمسان، حس آمیزی، کنایه» را به ترتیب در ابیات زیر نشان می‌دهد؟

الف) چو بر ولایت دل دست یافت لشکر عشق
 ب) همه را هست همین داغ محبت که مراست
 ج) گر من از چشم همه خلق بیفتم سهل است
 د) دلکش بخوان کزان لب شیرین نوای شور
 ه) سخن که نیست در او درد، تیغ بی‌آب است

۱) الف، د، ب، ه، ج ۲) الف، ب، ه، ج ۳) ب، الف، ه، ج، د ۴) د، ج، ب، ه، الف

۸۱- آرایه‌های مقابل همه ابیات به جز بیت گزینۀ درست آمده است.

۱) در تن خاکی چه بال و پر گشاید جان پاک
 ۲) چو رعد از سخن سخت دشمنان مخروش
 ۳) این منم یافته مقصود و مراد دل خویش
 ۴) قطره گردد گوهر غلطان در آغوش صدف

در سفال تشنه چون نشو و نما ریحان کند
 ز حرف سخت، دل دوستان خود مخراش
 از حوادث شده بیگانه و با دولت خویش
 دل تپد در سینه دائم سیر دریا کرده را

(کنایه - تشخیص)
 (جناس - حس آمیزی)
 (تضاد - جناس همسان)
 (تشخیص - تشبیه)

۸۲- ترتیب آرایه‌های «کنایه، تضاد، جناس، جان‌بخشی، تشبیه» در ابیات زیر کدام است؟

الف) نغمه‌ها بسیار بود اما ز جهل مستمع
 ب) ز سنگ تفرقه خواهی که منحنی نشوی
 ج) عدو چون تیغ کشد من سپر بیندازم
 د) در نمی‌گیرد نیاز و ناز ما با حسن دوست
 ه) چمن حکایت اردیبهشت می‌گوید

هر قدر بی‌پرده شد در پرده‌های سراز ماند
 مشو به‌سان ترازو تو در پی کم و بیش
 که تیغ ما به‌جز از ناله‌ای و آهی نیست
 خرم آن کز نازنینان بخت برخوردار داشت
 نه عاقل است که نسبیه خرید و نقد بهشت

۱) ج، د، الف، ه، ب ۲) الف، ب، ج، ه، د ۳) ج، ب، د، ه، الف ۴) ب، ج، د، ه، الف

۸۳- کدام گزینه آرایه‌های بیت زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

«سرشک من که ز طوفان نوح دست برد

۱) ایهام، جناس، تلمیح، استعاره، کنایه
 ۳) کنایه، اغراق، تلمیح، تشبیه، نغمه حروف

۸۴- کدام گزینه آرایه‌های بیت زیر را نشان می‌دهد؟

«گرچه دائم در شکستم بود چشم شور خلق
 ۱) تضاد، ایهام، جناس ناهمسان، نغمه حروف

۳) تشبیه، مجاز، کنایه، حس آمیزی

شور من نگذاشت در عالم نمکدانی درست»
 ۲) کنایه، جناس همسان، ایهام تناسب، واج‌آرایی
 ۴) متناقض‌نما، استعاره، جناس، مراعات‌نظیر، تشخیص

۸۵- ترتیب آرایه‌های «استعاره، حس آمیزی، ایهام تناسب، اغراق، تلمیح، جناس همسان» در کدام گزینه درست است؟

الف) گفته‌ای دادی بخواه از غمزه خونریز ما
 ب) بر رهگذرت بسته‌ام از دیده دو صد جوی
 ج) من از آن حسن روزافزون که یوسف داشت دانستم
 د) ز حرف سرد ناصح گرمی عاشق نگردد کم
 ه) مجمع خوبی و لطف است عذار چو مهش
 و) نغمه‌ها بسیار بود اما ز جهل مستمع

گوسفند کشتنی چون خواهد از قصاب داد
 تا بو که تو چون سرو خرامان به درآیی
 که عشق از پرده عصمت برون آرد زلیخارا
 نیندازد ز جوش خویشتن سیلاب دریا را
 لیکنش مهر و وفا نیست خدایا بدش
 هر قدر بی‌پرده شد در پرده‌های سراز ماند

۱) الف، ه، و، د، ب، ج ۲) د، ه، و، ج، ب، الف ۳) ب، د، ه، ج، الف، و ۴) الف، د، ه، ب، ج، و

۸۶- آرایه‌های مقابل همه ابیات به جز بیت گزینۀ تماماً درست است.

- (۱) گرچه دارد چشمۀ خورشید آب روشنی
 (۲) بردهام غنچه‌صفت سر به گریبان صائب
 (۳) قطره گدردد گوهر غلتان در آغوش صدف
 (۴) ز رنگ حرف، بسوی غنچه راز نهان یابم
- در عرق روی بتان را آب و تاب دیگر است (استعاره - تشبیه)
 جز دل امیدگشایش ز دری نیست مرا (کنایه - جناس)
 دل تپید در سینه دائم سیر دریا کرده را (تشخیص - ایهام)
 پریشان‌خاطری را از سر زلف سخن بینم (مجاز - حس‌آمیزی)

۸۷- آرایه‌های بیت زیر در کدام‌گزینه آمده است؟

«نصیب زاهد از بحر حقیقت شد کف خالی»

ز دریا هر سبک‌مغزی گهر بیرون نمی‌آرد»

(۱) ایهام تناسب، تشخیص، تشبیه، کنایه

(۲) استعاره، کنایه، ایهام تناسب، مراعات‌نظیر

(۳) جناس، ایهام، تشبیه، استعاره

(۴) کنایه، تشبیه، ایهام، مجاز

۸۸- در کدام‌گزینه آرایۀ تشبیه بیشتر است؟

- (۱) تا ماند قضا بر سر من افسر عشق
 (۲) از شربت لعل لب‌ت درد دلم را کن دوا
 (۳) رشته صبرم به مقرض غمت بریده شد
 (۴) مرغ دل کاو طایر بستان‌سرای عشق شد
- در بحر دلم ساخت نهان گوهر عشق
 در تاب و تب جان‌های ما در نار هجران تا به چند؟
 هم‌چنان در آتش مهر تو سوزانم چو شمع
 همدم بلبل‌نویان گلستان تو باد

۸۹- در کدام‌گزینه حس‌آمیزی به کار رفته است؟

- (۱) در غمزه جادوی او نیرنگ رنگارنگ بین
 (۲) چه مقصود ار چه بسیاری دودیدیم
 (۳) که ما را فزونوی خرد داد و شرم
 (۴) این قوم سخن‌ساز که هستند در این دور
- در طبع خاقانی کنون سودای گوناگون نگر
 که از مقصود خود بویی ندیدیم
 جوانمردی و داد و آواز نـــــــرم
 سخت است سخن از لب پیمانۀ نساژند

۹۰- در کدام‌گزینه، «جناس، تلمیح و چهار تشبیه» به کار رفته است؟

- (۱) تو موسی عهد و کسری وقت
 (۲) ایوب‌وار سوخته در آتش بلا
 (۳) اگر ابروی تو محراب نمازم گردد
 (۴) زاغان چو ابلیس برآیند ز بالا
- خصم تو چو سامری و مزدک
 یعقوب‌وار ساخته در کلبه خزن
 کعبه پروانه‌صفت گرد نیازم گردد
 تو ابرهه و معبد ما بیت حرام است

۹۱- در کدام‌گزینه نام اثری از «جمال میرصادقی» ذکر شده است؟

- (۱) خون در دلم ز غیرت آن گوشواره است
 (۲) از خاک درگهت به مکانی رسیده‌ایم
 (۳) حیات و مرگ خود چون حاصل افسانه می‌بینم
 (۴) تا مرا نقش رویش آشنایی اوفتاد
- عالم سیاه در نظرم زان ستاره است
 کامروز عرش را همه رشک از مکان ماست
 شبم بیدار دارد روزها در خوابم اندازد
 هرچه می‌بینم به چشمم نقش دیوار آمدست

۹۲- ترتیب آرایه‌های «استعاره، تشبیه، پارادوکس و حسن تعلیل» در ابیات زیر کدام است؟

- (الف) دلم به پیش تو می‌خواست جان فرستادن
 (ب) ز میوه گرچه در این بوستان سبکباریم
 (ج) مگر ای زلف ز حال دلم آگه شده‌ای
 (د) خواهم اندر پایش افتادن چو گوی
- ولسی کبوتر جان را نبود قوت بال
 همان چو سرو به آزادگی گرفتاریم
 که پراکنده و شوریده و سرگردانی
 و به چوکانم زند هیچش مگوی

(ریاضی ۹۸)

(۴) د، ب، الف، ج

(۳) ج، د، ب، الف

(۲) الف، د، ب، ج

(۱) الف، ب، د، ج

قلمرو فکری

۹۳- مفهوم کدام بیت با عبارت زیر قرابت ندارد؟

«تا توانی از نیکی کردن میاسا و خود را به نیکی و نیکوکاری به مردم نمای.»

- ۱) همان با نفس نیکی می‌کنم هرچند می‌دانم
- ۲) به فضل و احسان دیوان شدند خادم جَم
- ۳) به نیکی کوش چون منصور حلاج
- ۴) نیکی کن، ای پسر تو، که نیکی به روزگار

۹۴- مفهوم کدام گزینه از سایر گزینه‌ها دور است؟

- ۱) ظاهرآرایی است کز تعمیر باطن غافل است
- ۲) کفر و دین روشن‌ضمیران را نمی‌سازد دودل
- ۳) سعی کن چون عارفان در پاکی باطن، که نیست
- ۴) ای که چون غنچه دلی دارم از اندوه تو تنگ

۹۵- همهٔ ابیات به جز بیت گزینۀ با هم ارتباط معنایی دارند.

- ۱) دگر ز اهل ریا تات جان بود بگریز
- ۲) حال باطن را قیاس از حال ظاهر می‌کند
- ۳) تـو آن گندمنمای جوفروشی
- ۴) ظاهر چو بایزیدی و باطن چو بولهب

۹۶- کدام بیت با عبارت زیر قرابت مفهومی ندارد؟

«و اندر همه‌کاری داد از خویشتن بده، که هر که داد از خویشتن بدهد، از داور مستغنی باشد.»

- ۱) ز گوش پنبه برون آر و داد خلق بده
- ۲) به داد و عدل بود خسروی نه به طبل و کلاه
- ۳) سرآمد گرچه در انصاف دادن روزگار من
- ۴) هیچ میزانی در این بازار چون انصاف نیست

۹۷- کدام گزینه با عبارت «اگر غم و شادی‌ات بود، به آن کس گوی که او تیمار غم و شادی تو دارد.» ارتباط مفهومی دارد؟

- ۱) اظهار درد دل بر دلدار چون کنم
- ۲) گفتم اظهار غم عشق بر یار کنم
- ۳) گر هزارت غم بود با کس نگویی زینهار
- ۴) غم و غمخوار به اندازهٔ هم می‌باشند

۹۸- کدام بیت با عبارت «هر شادی که بازگشت آن به غم است، آن را شادی مسموم.» ارتباط مفهومی ندارد؟

- ۱) از آن شادی که غم زاید چه خواهی؟
- ۲) رهاکن غم که دنیا غم نیززد
- ۳) از جهان شادی بی‌غم چه توقع دارید؟
- ۴) ز پی شادی و غم دارد غم و شادی، چرا خود را

۹۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) امید من به خاموشی یکی ده گشت تا دیدم
- ۲) آسایش است رنج کشیدن به بوی آنک
- ۳) هزار قاصد اگر نامیید برگردد
- ۴) ماه غرض از مطلع امید برآید

۱۰۰- کدام گزینه با عبارت «به وقت نومی، امیدوارتر باش و نومی را در امید بسته دان.» تناسب معنایی ندارد؟

- (۱) به ناامیدی از امید کامیاب شدم
- (۲) ندارم با کمال ناامیدی موج بی تابی
- (۳) به نومی مده تن گرچه در کام نهنگ افتی
- (۴) دوران ناامیدی سرحلقه امید است

۱۰۱- کدام گزینه با عبارت «رنج هیچ کس ضایع مکن و همه کس را به سزا، حق شناس باش.» ارتباط مفهومی ندارد؟

- (۱) گر حقوق آشنایی را رعایت می کنی
- (۲) خواهی که قبول حق بود خدمت تو
- (۳) حقوق مردمی منظور افتاده است صائب را
- (۴) زود بگیرد نمک، دیده آن کس که او

۱۰۲- همه گزینه ها به استثنای با عبارت «از آموختن، ننگ مدار تا از ننگ رسته باشی.» قرابت مفهومی دارند.

- (۱) ز نور علم صائب شود از روز روشن تر
- (۲) کسی که گنج درون آکند به گوهر علم
- (۳) آموختن توان ز یکی خویش صد ادب
- (۴) علم سرمایه هستی است، نه گنج زر و مال

۱۰۳- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) گرچه با هر کس کنی نیکی، نمی بینی زیان
- (۲) به احسان دولت دنیای فانی می شود باقی
- (۳) هر سبک دستی که در فصل بهار زندگی
- (۴) ضرورت است که نیک کند کسی که شناخت

۱۰۴- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) ظلم می سازد زبان عیبجویان را دراز
- (۲) نام شاهان را نسازد محو، دور روزگار
- (۳) جلوه عدل است در چشم ستمگر ظلم را
- (۴) طاق کسری با زمین هموار شد، وز فیض عدل

۱۰۵- مفهوم مقابل عبارت «اگر غم و شادی ات بود به آن کس گوی که او تیمار غم و شادی تو دارد» در کدام گزینه بیان شده است؟

- (۱) غم کجا از سینه بی غمخوار می آید بیرون؟
- (۲) به جان دوست که چون دوست در برم باشد
- (۳) می ننگد در جهان جانم ز شادی و نشاط
- (۴) دردها می شود اکثر ز طبیبان افزون

۱۰۶- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات یکسان نیست؟

- (۱) صبح امیدی که پنهان است در دل های شب
- (۲) به کیش مردم بیداردل کفر است نومی
- (۳) چند باید بود زحمت پرور ناز امید
- (۴) به نومی مده سررشته امید را از کف

۱۰۷- کدام گزینه با پیام عبارت «گندم نمای جو فروش نباش» هم خوانی ندارد؟

- (۱) وقت آن است که ما رو به خرابات نهیم
- (۲) ندارم چون به حال صدق تا کی
- (۳) فعلی که عشق، باطن آن را صواب دید
- (۴) دست بگسل «جامیا» از رشته تسبیح زرق

- (۱) چند بر زرق و ریا نام مناجات نهیم؟
- (۲) ز زهد آیین نه تزویر سازم؟
- (۳) در ظاهر ار خطاست برو ارتکاب کن
- (۴) زانکه نتوان صید مقصودی گرفتن زین کمند

۱۰۸- مفهوم کدام بیت با عبارت زیر هم خوانی دارد؟

«و به هر نیک و بد زود شادان و زود اندوهگین مشو که این فعل کودکان باشد»

ما که از اقبال و از ادبیار فارغ گشته‌ایم
شادی‌افزای چو جان و چو جوانی غم‌کاه
که گاهی شاد و گاه اندوهگین است
غمگین شوم چو باز براندیشم از فنا

(انسانی ۹۸)

دولت و محنت نماند شادی و غم بگذرد
پسته را خون می‌شود دل تالی خندان کند
زود می‌آیند و زود می‌گذرند
که عمر را عوض و وقت را قضایی هست

(هنر ۹۸)

زود آیند و زود می‌گذرند
آن کنم با تو که باران با چمن
روزگاری است که این آمده و آن رفته است
نوبت دل شادی است امروز سلمان غم مخور
که صلح او همه هزل است و جنگ او باد است

۱) سایه‌بال هما و جغد پیش ما یکی است
۲) عرصه‌ای دیدم چون جان و جوانی به خوشی
۳) دلم چون مسکن او شد از این است
۴) از عمر شاد گردم از بهر نام و ننگ

۱۰۹- مفهوم همهٔ ابیات یکسان است؛ به جز

۱) صبر کن ای دل که آخر رنج تو هم بگذرد
۲) دامن شادی چو غم آسان نمی‌آید به دست
۳) شاد و بی‌غم بزی که شادی و غم
۴) به عیش کوش و مپندار همچو ناهلان

۱۱۰- بیت زیر با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟

«شاد و بی‌غم بزی که شادی و غم
۱) شاد باش و فارغ و ایمن که من
۲) تا غمت آمده از خانهٔ دل جان رفته است
۳) روزگار غصه و دوران آمده درگذشت
۴) به صلح و جنگ جهان هیچ اعتماد مکن

نهادن و قرار دادن ← شماره‌گذار
 گذاردن ← تأسیس کردن ← بنیان‌گذار
 رها کردن و اجازه دادن ← بگذار

۱۵ ۴ غلط املایی و شکل درست آن:

اذلال ← ازال (لغزائیدن، هم‌ریشه با زلزله)
 ۱۶ ۲ واژه «خود» مضاف‌الیه است، اما سایر واژه‌های مشخص شده نقش «مفعولی» دارند.

۱۷ ۲ «قطره» نهاد جمله است.

۱۸ ۳ بازگردانی ابیات:

(الف) تن آخر (سرانجام) دل آسوده را پامال می‌کند. دامن کفن این پای خواب‌آلود می‌شود.
 (ب) طول امل حاصلی جز پشیمانی ندارد. چند مکرر این ره پیموده را می‌پیمایی؟
 (ج) گوشمال آسمان به اندک فرصتی گوش سخن نشنوده را در حلقه فرمان می‌کشد.
 (د) چو (وقتی‌که) دل ز حق غافل شد، فرمان‌پذیر تن شود. اسب خواب‌آلوده را هر جا که خواهد می‌برد.

۱۹ ۳ بازگردانی سایر گزینه‌ها:

(۱) بی آن‌که سخن عشق تو به زبانم برآید، رنگ رخساره از حال نهنام خبر می‌دهد.
 (۲) گاه می‌گویم که از پریشانی حالم، بنالم، باز می‌گویم که عیان است به بیانم چه حاجت است.
 (۴) من همان روز که طریق تو گرفتم، گفتم که تا کار به جانم نرسد، به جانان نرسم.

۲۰ ۲

باز آکه چشم امیدوار در فراق تو / چون گوش روزدار بر الله اکبر است.
 در پایان مصراع دوم، فعل «ببرند» به قرینه حذف شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) تو آن درخت گلی که اعتدال قامت تو قیمت سرو بلندبالا را ببرد.
 (۳) من از تو پیش که نالم که در شریعت عشق، قتل عمداً دوست را معاف بدارند.
 (۴) دگر به هرچه تو گویی مخالفت نکنم که عیش، بی تو ما را (برای ما) میسر نمی‌شود.

۲۲ ۴ نقش دستوری در ابیات:

(الف) راست در معنای «عیناً، دقیقاً» قید است.
 (ب) همراه با فعل اسنادی آمده و مسند است.
 (ج) بعد از حرف اضافه آمده و متمم است.
 (د) صفت جانشین اسم (انسان‌های درستکار) و مضاف‌الیه است.
 (ه) با توجه به فعل «گفت»، واژه «راست» مفعول است.
 (و) «راه» موصوف و «راست» صفت آن است.

۲۳ ۲ بررسی گزینه‌ها:

(۱) بهشت و حور مراد مردم از طاعت می‌باشد ولی دیدار یار بهشت جاودان ما آمد (شد).
 (۲) با طلعت حبیب از رقیب چه اندیشه‌ای است؟
 صفت پرسشی چون یار حاضر است ز اغیار غم مخور نهاد

۱ ۱ معنی درست واژه:

زهی: آفرین

۲ ۳ معنای درست واژه‌ها:

عطار: داروفروش - عطر فروش

شوق: میل خاطر - رغبت - آرزومندی

۳ ۲ افلاک: آسمان‌ها / نظر: توجه، عنایت / نهنان: مخفی / رزاق: بسیار روزی‌دهنده

۴ ۳ معنای درست واژه‌ها:

تابناک: روشن / خجلی: خجالت‌زده بودن، شرمندگی

در معنای واژه‌ها باید دقت کنیم:

(الف) اگر واژه‌ای مفرد است و جمع معنا شده غلط است.

(ب) اگر واژه‌ای صفت است و اسم معنا شده غلط است.

(ج) اگر واژه‌ای اسم است و صفت معنا شده غلط است.

۵ ۱ بن: ریشه، عمق / خیره: لجوج، بیهوده، سرگشته، حیران، فرومانده /

زهره‌در: هولناک، ترسناک، موحش / ورطه: مهلکه، زمین پست، هلاکت

۶ ۲ راست: مقابل دروغ، بر حق، حقیقت، واقعی

در بیت صورت سؤال و سایر گزینه‌ها:

عیناً، به عینه، دقیقاً

۷ ۳ مفهوم واژه «همسری» در گزینه (۳) «زناشویی» و در سایر گزینه‌ها به معنای «برابری» است.

۸ ۲ مفهوم واژه «یله» در بیت گزینه (۲) «کج و خمیده» و در سایر ابیات «آزاد و رها» است.

۹ ۳ معنای درست واژه:

پیرایه: زیور، زینت

۱۰ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شوق و اشتیاق (۲) علاقه و تعلق (۳) زلزله و تزلزل

۱۱ ۲ املاي درست واژه‌ها:

هلال ← حلال / منصوب ← منسوب

۱۲ ۴ قصه (مصراع اول) ← غصه

۱۳ ۱ برخاست - برازندگی - نمط

۱۴ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بیافتادیم ← بیفتادیم (غلط رسم‌الخطی)

واژه‌هایی چون: بیفتاد، بیفروزد، بینگارد، بیندیشد و ... بدون (۱) نوشته می‌شوند.

(۲) بهر ← بحر

(۳) گزارد (دوم) ← گذارد

انجام دادن: شکرگزار

ادا کردن: حج‌گزار

تعبیر کردن: خواب‌گزار

بیان کردن: خبرگزار

۳) سگان در پرده پنهان هستند ای دوست

منادا

اگر پاک مغز هستی بیش از این پوست را ببین.

متمم

۴) وفاقی در تیرش نیست ولی در قصد من باری

چو جان با تن درآمیزد چو می با آب درسازد.

متمم

۳۱ بررسی گزینه‌ها: ۴

۱) رنگین‌سخن - حس آمیزی / رنگ باختن - کنایه

۲) سرشک لاله‌گون - تشبیه / خون‌آلود بودن اشک - اغراق

۳) سنگ جفا - تشبیه / شیشه و سنگ - تضاد

۴) دست نفس - تشخیص / تشبیه ندارد.

۳۲ بررسی سایر گزینه‌ها: ۳

۱) خون - مجاز از کشتن / تیغ: مجازاً مبارزه است.

۲) سینه - مجاز از دل یا کل وجود

۴) سر - مجاز از فکر / ساقی: مجازاً محبوب

نقد هر چند که پایه همه کنایه‌ها مجاز است، اما کنکور کنایه را مجاز نمی‌داند.

مثال خون + ریخت - کنایه است نه مجاز

نیم‌نگاه

مجاز: به‌کار رفتن واژه‌ای است در غیر معنی حقیقی خود به شرط وجود

علاقه و قرینه

مثال مسابقه فوتبال بین ایران و کره برگزار شد.

که در مثال بالا: مقصود از ایران و کره تیم فوتبال ایران و کره است.

علاقه: پیوند و تناسبی است که میان حقیقت و مجاز وجود دارد.

قرینه: نشانه‌ای است که ذهن را از حقیقت باز می‌دارد.

علاق مجاز بسیار زیاد است و ما در این جا به چند مورد اشاره می‌کنیم:

۱) جزئیه: آوردن جزء و اراده کل: مثال که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را
مجاز از انگشتر

۲) کلیه: آوردن کل و اراده جزء: بیامد که جوید ز ایران نبرد.
لشکر ایران

۳) محلیه: آوردن ظرف و اراده مظلوف: مثال پیایی بکش جام و سرگرم باش
شراب

نقد گاهی مظلوف آورده می‌شود و ظرف اراده می‌شود.

مثال گل در بر و می در کف
جام

۴) آلیه: آوردن ابزار امری به جای واژه اصلی

مثال از دست و زبان که برآید
کز عهده شکرش به درآید
اعمال گفتار

۵) آوردن سبب امری به جای واژه اصلی: گر من از دوست بنالم نفسم
مجاز از سخن صادق نیست

۶) لازمی: آوردن لازمه امری به جای واژه اصلی: محتاج قصه نیست گرت
قصد خون ماست
کشتن

۷) علاقه شباهت: واژه‌ای را به مناسبت شباهت به جای واژه دیگری به کار برند:

مثال نرگس او که طبیب دل بیمار من است.
چشم

۳۳ بررسی سایر گزینه‌ها: ۳

۱) شنیدن بو (آمیختن دو حس شنوایی و بویایی)

۲) رنگین بودن نغمه (آمیختن دو حس شنوایی و بینایی)

۴) تر بودن شعر (آمیختن دو حس لامسه و شنوایی)

۲۴ ۱) امین در صورت سؤال نقش مسند دارد. (امین گنجینه عشق شد).

بررسی گزینه‌ها:

۱) پدید - مسند

۲) است - به معنای «وجود دارد» است و لات و منات - نهاد است.

۳) می‌گشتم - به معنای جست و جو می‌کردم و مسند نمی‌پذیرد.

خضروار - قید

۴) شد - به معنای «رفت» است و اسنادی نیست و «نعره‌زنان» قید است.

۲۵ ۲) تلمیح: اشاره به داستان خسرو و شیرین / حس آمیزی: سخن

شیرین (آمیختن دو حس شنوایی و چشایی) با تلخی رخ نهفتن از مردم /

تضاد: تلخ و شیرین / جناس تام (همسان): شیرین (جذاب و دلپذیر)، شیرین

(بانوی ارمنی)

۲۶ ۳) بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) چو موج (تشبیه کس به موج) / عنان اختیار - تشبیه

۲) زنگ کدورت (تشبیه کدورت به زنگ)

۴) گنج سعادت (اضافه تشبیهی)

۲۷ ۱) بررسی گزینه‌ها:

۱) تشبیه - سلطنت فقر

۲) تلمیح به داستان حضرت یوسف (ع) / یوسف جان - تشبیه / جان را

بریدن - کنایه از جدا کردن

۳) تلمیح به داستان حضرت آدم (ع) / چون دانه گندم - تشبیه /

خامی و چاک شدن دل - کنایه از بی‌تجربگی و رنج دیدن

۴) کمند رشته عمر - تشبیه / تلمیح به داستان حضرت خضر / از کمند

سر کشیدن - کنایه از نافرمانی

۲۸ ۲) بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) روی - روز

۳) دست - است / است و اسب

۴) مکن و مکان - مکان - کان / آن - کان (ی در «کانی» حساب نمی‌شود)

۲۹ ۲) بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نازیدن غنچه - تشخیص / خندیدن غنچه - تشخیص

۳) جزع کردن دل - تشخیص / ای دل - تشخیص

۴) روز از شب شنید - تشخیص / روز شنید، برآشفتم - تشخیص

۳۰ ۳) بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) شام - روز / شام - چاشت

۲) درد - دوا

۴) رو - مان / است - نیست

- ۳) سر وجود / سر فکر و اندیشه
- ۴) سر قصد و اندیشه
- ۴۲) خداوند برای کامروایی انسان نعمت‌های گوناگونی آفریده است. **مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها:** خداوند انسان را از خاک آفریده است.
- ۴۳) طلب آموزش گناهان شاعر از خداوند **مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها:** فضل و رحمت و بخشش خداوند
- ۴۴) وابسته دانستن خرد و آفرینش به اندیشه و حکم ممدوح خود از نظر شاعر **مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها:** اشاره به صفات رزاقیت و خلاقیت خداوند
- ۴۵) اشاره به پنهان نماندن عشق از نظر شاعر **مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها:** اشاره به آشکار و در تجلی بودن وجود خداوند در عین پنهان بودن
- ۴۶) تجلی وجود خداوند در پدیده‌های آفرینش است، اما بیت «ج» در توصیف زیبایی یک منظره و بیت «ه» در بیان خودشیفتگی شاعر است.
- ۴۷) پرداختن شاعر به توصیف زیبایی چهره یار و تأثیر او بر روح و جان خود **مفهوم مشترک سایر ابیات:** نمایان بودن جلوه‌های جمال خداوند در پدیده‌های آفرینش
- ۴۸) ناتوانی شاعر از شرح و توصیف عجایب و پندهای روزگار **مفهوم بیت سؤال و سایر گزینه‌ها:** اشاره به وصف‌ناپذیری ذات پروردگار
- ۴۹) اشاره شاعر به وصف‌ناپذیری زیبایی و عظمت صبح **مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها:** ناتوانی شاعر از توصیف عظمت خداوند
- ۵۰) اظهار عجز شاعر در شناختن خداوند و اعتقاد شاعر به ارزشمند ساختن وجود خود به وسیله نور الهی **مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها:** اقرار به نادانی انسان
- ۵۱) در ابیات «ب، ج، ه، و» بر ناتوانی انسان در توصیف خداوند تأکید شده است. **مفهوم سایر ابیات:** الف) شکایت عاشق از جور و ستم زیبارویان یا معشوق
د) زیاده‌روی در توصیف و ستایش ممدوح
- ۵۲) شاعر در مصراع اول صورت سؤال، به حرکت گند و در مصراع دوم به حرکت سریع چشمه اشاره کرده است و همین مفاهیم (کندی و تندی حرکت) به ترتیب در دو مصراع بیت گزینه (۴) بیان شده است. **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱) توصیف آزمندی و کامجویی مخاطب
۲) زیاده‌روی شاعر در توصیف وقار و سرعت عمل ممدوح
۳) وصف سیر و تلاش شتاب‌زده و نامتعادل روح انسان
- ۳۴) الف) کنایه: سیر انداختن (تسلیم شدن)
ب) جناس: داد (انصاف و حق) داد (بخشید)
ج) حس آمیزی: خطاب (گفتار) نرم
د) تشبیه: ما گوهر یکدانه هستیم یا بحر معنی (اضافه تشبیهی)
- ۳۵) واژه‌های «بار» در یک معنا به کار رفته‌اند و جناس تام ندارند. / تشبیه: بار هجران **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱) حس آمیزی: لطیف بودن سخن (آمیختن دو حس لامسه و شنوایی) / تشخیص: خجل شدن قند مصری
۲) تضاد: عیب و هنر، ناگوار و گوارا / تشخیص: خوش خلق بودن گلاب
۴) کنایه: لنگ بودن کمیت (ضعف و ناتوانی) / تشبیه: راه مدح
- ۳۶) در این بیت جناس همسان (تام) به کار رفته است و واژه «گریبان» تکرار شده است. کنایه: سر در گریبان کشیدن (عزلت گرفتن) **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱) جناس: چشمه و چشم / تشبیه: چشمه چشم (اضافه تشبیهی)
۲) مراعات نظیر: گل و باغ / جان بخشی: آغوش گل و دل مدهوش گل
۴) جناس ناهمسان (ناقص): قدم و مقدم / تضاد: شادی و غم
- ۳۷) تشبیه: تاج کرامت و بند عقوبت (هر دو اضافه تشبیهی) / کنایه: بند در پا بودن (گرفتاری و بدبختی) و تاج بر سر داشتن (خوشبختی و سعادت) **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱) کنایه: پرده از رخسار افتادن (آشکار شدن) یا راز از پرده به در افتادن (فاش شدن راز) / آرایه جان بخشی ندارد.
۳) جناس همسان: نهاد (گذاشت، نهاد (سرشت و وجود) / آرایه تشبیه ندارد.
۴) تضاد: دانا و نادان، آب و خاک / آرایه جناس ندارد.
- ۳۸) **بررسی گزینه‌ها:** ۱) چشمه حکمت / لوح دل / نقش جهالت (۳ مورد)
۲) سلسله شوق / خیل خرد / لشکر غم (۳ مورد)
۳) کمین عتاب / تیغ جفا / موی چون زره (۳ مورد)
۴) سر مؤمن چون صدف / دریای ایمان (۲ مورد)
- ۳۹) استعاره: «دریا» در مصراع دوم استعاره از «حوادث» (بیت الف) / جناس: شست، است (بیت ه) / حس آمیزی: دیدن صدا (بیت د) / اغراق: پدید آمدن گرداب از اشک چشمان شاعر (بیت ب) / کنایه: «گل چیدن» کنایه از بهره بردن (بیت ج)
- ۴۰) **تشبیهات در ابیات گزینه‌ها:** ۱) چون تو خورشیدی - ایوان حسن - ذره ای چون من - میدان عشق (۴ مورد)
۲) زندان عشق (۱ مورد)
۳) سوزن فکرت - رشته طاق (۲ مورد)
۴) چو زلف جانان - چون کار جهان (۲ مورد)
- ۴۱) در گزینه (۱) واژه «سر» در معنای حقیقی، دانسته شده است. **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱) سر قصد و اندیشه

۵۳ ۴ اشاره به ناپایداری روزگار وصال

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها:

نکوهش غرور و تکبر و توصیه به تواضع و فروتنی

۵۴ ۳ در بیت صورت سؤال، مفهوم غرور و خودستایی دریافت می‌شود، اما مفهوم مقابل آن؛ یعنی تواضع و فروتنی و افتادگی (دوری از تکبر) در ابیات گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) بیان شده است. در بیت گزینه (۳) شاعر با وجود درماندگی و ناتوانی آرزوهای دور و درازی در سر دارد.

۵۵ ۳ گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) به خلقت انسان از خاک اشاره دارند، ولی گزینه (۳) اشاره به حتمی بودن مرگ و ناپایداری دنیا دارد.

۵۶ ۲ مفهوم بیت سؤال و گزینه (۲) ناتوانی از توصیف خداوند است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شاعر از ناتوانی از وصف پیامبر (ص) سخن می‌گوید.

(۳) ناتوانی از توصیف جود و بخشش است.

(۴) ناتوانی از توصیف حسن یار است.

۵۷ ۲ مفهوم بیت سؤال و گزینه (۲) آشکار شدن چهره یار با فرارسیدن بهار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نکوهش هستی و جسم که همچون حجاب است.

(۳) اوست که چهره زیبارویان بهشتی و عروسان بهاری را آشکار می‌کند.

(۴) سرخی چهره یار از اشک خونین اوست.

۵۸ ۱ مفهوم بیت سؤال و موارد (الف) و (ج) روزی‌رسان بودن خداوند است.

(ب) علت روزی یافتن داشتن دهانی پاک چون صدف است.

(د) علت روشن بودن ماه، لطف و احسان خورشید است.

۵۹ ۱ مفهوم بیت سؤال و گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) غرور و تکبر و خودبرتربینی است.

مفهوم گزینه (۱): شاعر خود را پنهان و حیران در درگاه یار می‌بیند. (یکتا: به معنای تنها است)

۶۰ ۳ مفهوم بیت سؤال غرور و خودبرتربینی است و مفهوم مقابل آن تواضع و فروتنی است و این مفهوم در گزینه (۳) تکرار شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) غرور و خودبرتربینی

(۲) تأکید بر بی‌نظیر بودن ممدوح

(۴) تأکید بر سختی فراق و بی‌توجهی معشوق به عاشق

۶۱ ۲ مفهوم مشترک ابیات مرتبط: ضرورت طلب روزی از درگاه حق، نه از خلق خدا

مفهوم بیت گزینه (۲): بهره بردن از نعمت‌های خداوند و روزی مقرر که حق برای بندگان در نظر گرفته است.

۶۲ ۴ مفهوم مشترک ابیات مرتبط: توصیه به عیب‌پوشی

مفهوم بیت گزینه (۴): چون از دانایی بی‌بهره هستی، مدعی مباش تا مورد سرزنش عیب‌جویان واقع نشوی.

۶۳ ۳ مفهوم مشترک ابیات مرتبط: ضرورت مبارزه با هوای نفسانی و مراقبت از نفس سرکش و شیطانی

مفهوم بیت گزینه (۳): ناممکن دانستن مهار نفس اماره

۶۴ ۲ مفهوم مشترک ابیات مرتبط: تأکید بر راستگویی و پرهیز از دروغ

مفهوم بیت گزینه (۲): بیان جایگاه والای سخن و سخنوری

۶۵ ۴ مفهوم مشترک ابیات مرتبط: تأکید بر کسب روزی حلال و

تأثیرات مثبت آن و توصیه به پرهیز از روزی و مال حرام

مفهوم بیت گزینه (۴): علاج غم و اندوه، نوشیدن باده است.

۶۶ ۲ معنی درست واژه‌ها:

مستغنی: بی‌نیاز

قرباب: خویشی، خویشاوندی

۶۷ ۳ داد: عدل و انصاف

در سایر گزینه‌ها:

۱) حق و انصاف ۲) عطا کرد، بخشید

۶۸ ۴ واژه «شکن» در هر دو مصراع در معنای «پیچ و خم زلف» به کار رفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به ترتیب: انصاف و فریاد

(۲) به ترتیب: قرار داد (گذاشت) و سرشت

(۳) به ترتیب: آرزو و دهان

۶۹ ۳ غلط املائی و شکل درست آن:

خورده → خُرده

۷۰ ۱ زمان افعال گزینه (۱) (بود و برگرفتیم) ماضی، اما زمان افعال سایر گزینه‌ها مضارع است.

۷۱ ۳ «خسته» به‌عنوان صفت جانشین اسم، «مضاف‌الیه» است و برای «خون» صفت محسوب نمی‌شود.

۷۲ ۲ جمله بعد از «پنداشتند» - تقلید (۲ مورد)

۷۳ ۲ بنوشید → فعل امر

۷۴ ۳ در دستور زبان فارسی امروز «مضارع ساده» وجود ندارد و مضارع ساده در جایگاه مضارع اخباری و مضارع التزامی به کار می‌رود.

۷۴ ۳ فعل «است» در مصراع اول حذف شده است: صحن بوستان ذوق‌بخش [است]

۷۵ ۲ فعل «نبود» در معنای «وجود نداشت» به کار رفته است و «هیچ‌کس» نهاد جمله محسوب می‌شود نه مسند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) مضارع التزامی: بیاید - ماضی بعید: ایستاده بود
 (۳) دیوار ایستاده بود (دیوار: نهاد) - به دیوار نگاه می‌کرد (دیوار: متمم)
 (۴) در جمله «[دیوار] درست مثل دیو است» درست نقش قیدی دارد.
 ۷۶ ۴ فعل «می‌گشت» در معنای «می‌چرخید» به کار رفته است و ترکیب «دور باغچه»، «مستند» به حساب نمی‌آید و دارای نقش «متمم» است.

۷۷ ۲ فعل‌های حذف شده در سایر گزینه‌ها:

- (۱) به چشمانت [سوگند می‌خورم] که ...
 (۳) افسوس [می‌خوریم] که ...
 (۴) چه سود [دارد] ...
 ۷۸ ۱ در گزینه (۱) فعل به قرینه لفظی حذف شده اما در سایر گزینه‌ها حذف فعل به قرینه معنایی است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) که آینه پاکیزه است و روی تو زیبا [است]
 (۲) تو را چه غم [است] که یکی ...
 (۳) کدام دولت و بخت [است] یا وجود دارد] ... کدام صبر و قرار [است] یا وجود دارد]

- (۴) چشم بد دور [باد = باشد] که طالع نامور و دولت مادرزاد از آن ...

- ۷۹ ۳ در مصراع دوم، بعد از واژه «به» حذف فعل وجود ندارد. شکل مرتب مصراع: «تا به از سعدی شیرازی سخن نگوید»

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) حذف فعل به قرینه لفظی در پایان مصراع دوم: جان فدا [است].
 (۲) حذف فعل به قرینه معنایی در مصراع دوم: چه ارمغانی از این به [است] که ...
 (۴) حذف فعل به قرینه معنایی در مصراع دوم: آن که تو هر دو جهانش باشی نیک‌بخت [است].

- ۸۰ ۲ الف) تشبیه: ولایت دل، لشکر عشق

- ب) جناس ناهمسان: هست و مست، در و دور

- ج) کنایه: از چشم خلق افتادن (بی‌اعتبار شدن)

- د) جناس همسان: شور (نام دستگاهی در موسیقی)، شور (هیجان)

- ه) حس آمیزی: نصیحت خشک

- ۸۱ ۴ تشخیص: آغوش صدف / آرایه تشبیه ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) کنایه: بال و پر گشودن (پرواز کردن) / تشخیص: تشنه بودن سفال
 (۲) جناس: مخروش و مخراش / حس آمیزی: سخن سخت
 (۳) تضاد: بیگانه و خویش / جناس همسان: خویش (خود) و خویش (خویشاوند)

- ۸۲ ۱ الف) جناس: پرده (حجاب) پرده (نغمه و آهنگ)

- ب) تشبیه: سنگ تفرقه/ به سان ترازو

- ج) کنایه: سپر انداختن (تسلیم شدن)

- د) تضاد: نیاز، ناز

- ه) جان‌بخشی: حکایت گفتن چمن

- ۸۳ ۳ کنایه: «دست بردن» کنایه از پیشی گرفتن و غلبه کردن

- اغراق: بیشتر بودن اشک شاعر از طوفان نوح (ع)

- تلمیح: اشاره به داستان طوفان حضرت نوح (ع)

- تشبیه: لوح سینه، نقش مهر (اضافه تشبیهی)

- نغمه حروف: تکرار واج «س» و «ش»

- ۸۴ ۲ کنایه: «چشم شور» کنایه از چشم بد که زود اثر کند / جناس

- همسان: شور (مزه شور یا «بد» به عنوان صفت چشم) شور (هیجان و اشتیاق) /

- ایهام تناسب: «شور» در مصراع دوم: ۱ اشتیاق و شیفتگی (معنای مورد نظر)

- ۲ مزه شور که با نمکدان تناسب دارد. / واج آرای: تکرار واج «ش»

- ۸۵ ۴ الف) استعاره: غمزه خون‌ریز (خون‌ریز بودن غمزه: تشخیص و استعاره)

- ب) اغراق: جاری شدن اشک فراوان (دویست جوی) از دیده شاعر

- ج) تلمیح: اشاره به داستان حضرت یوسف (ماه مصر)

- د) حس آمیزی: حرف سرد

- ه) ایهام تناسب: مهر ۱ عشق و محبت (معنای مورد نظر) ۲ خورشید

- که با مه (ماه) تناسب دارد.

- و) جناس تام (همسان): پرده (حجاب و پوشش)، پرده (نغمه و آهنگ)

- ۸۶ ۳ تشخیص: آغوش صدف (اضافه استعاری) / ایهام: ندارد

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) استعاره: «بتان» استعاره از زیبارویان / تشبیه: چشمه خورشید (اضافه تشبیهی)

- ۲) کنایه: «سر به گریبان بردن» کنایه از «به اندیشه فرورفتن و غمگین بودن» /

- جناس: سر، در

- ۴) مجاز: «حرف» مجاز از «سخن» / حس آمیزی: رنگ داشتن سخن

- ۸۷ ۴ کنایه: «سبک مغزی» کنایه از نادانی / خالی ماندن کف (دست) کنایه

- از بی‌نصیب ماندن / تشبیه: بحر حقیقت (اضافه تشبیهی) / ایهام: کف ۱ کف

- روی آب دریا ۲ کف دست (دست) / مجاز: «کف» مجاز از «دست»

۸۸ ۳ بررسی گزینه‌ها:

- ۱) افسر عشق / بحر دل / گوهر عشق (سه مورد)

- ۲) لعل لب / نار هجران (دو مورد)

- ۳) رشته صبر / مقراض غم / آتش مهر / چو شمع (چهار مورد)

- ۴) مرغ دل / بستان‌سرای عشق / دل به طایر (سه مورد)

۸۹ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) نیرنگ رنگارنگ ۲ دیدن بو ۳ آواز نرم

تجزیه

- حس آمیزی: آوردن لغات مربوط به حس‌های مختلف کنار هم را گویند.

- ۱) جواب تلخ می‌زیبید لب لعل شکرخارا

- حس شنوایی + حس چشایی

- ۲) اگر برای چیزی که حس ندارد حس قائل شویم، باز هم حس آمیزی است.

- ۳) آسمان فریبی آبی‌رنگ شد.

- فریب ۴ حسی ندارد و ما برای آن حس بینایی را قائل شده‌ایم

- ۴) باغی از رنگینی گفتار دارم دیدنی

- حس بینایی + حس شنوایی

۹۰ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) تلمیح → داستان حضرت موسی (ع) و سامری / مزدک و کسری / تشبیه: موسی عهد و کسری وقت / چو سامری و مزدک / جناس ندارد.
- (۲) تلمیح → داستان حضرت ایوب (ع) و حضرت یعقوب (ع) / جناس → سوخته - ساخته / تشبیه: ایوب‌وار - یعقوب‌وار - آتش بلا - کلبه خزن
- (۳) تشبیه → ابرو به محراب / پروانه صفت → تشبیه / جناس → گردد - گردد
- (۴) تشبیه → زاغان → چو ابابیل / تو ابرهه / معبد به بیت حرام تشبیه شده / تلمیح به داستان ابرهه
- ۹۱ نام کتاب جمال میرصادقی «دیوار» است که در بیت گزینه (۴) آمده است.

۹۲ الف) استعاره: جان‌بخشی به دل، تشخیص و استعاره است.

د) تشبیه: من به گوی

ب) پارادوکس: گرفتاری در عین آزادگی

ج) حسن تعلیل: علت پراکندگی، شوریدگی و سرگردانی زلف، آگاهی آن از دل عاشق دانسته شده.

۹۳ نیکی و مدارا با نفس به امید اصلاح و هدایت آن.

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها:

توصیه به نیکوکاری

۹۴ اعتقاد شاعر به مردن نشدن عارفان واقعی در مواجه شدن با کفر و دین

بررسی سایر گزینه‌ها:

پرهیز از ریاکاری و دورویی

۹۵ اشاره شاعر به دوربینی و بصیرت خود

بررسی سایر گزینه‌ها:

نکوهش ریاکاری و دورویی

۹۶ اشاره شاعر به انصاف خود و بی‌انصافی دیگران

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها:

تأکید بر رعایت حق و انصاف در حق دیگران؛ زیرا فرد عادل و منصف از بازخواست قاضی عالم (خداوند) در امان است.

۹۷ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): بیان غم یا شادی خود

تنها نزد غمخوار واقعی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نباید با بیان دردهای خود، نزد معشوق، موجب آزار و ناراحتی او شد.

(۲) گریه مانع آن شد که غم عشق را با یار در میان بگذارم.

(۴) از نظر عارفان غم و شادی دنیا ارزش یکسانی دارند؛ زیرا هر دو از جانب یار (پروردگار) است.

۹۸ اشاره شاعر به درهم‌آمیختگی غم و شادی دنیا

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها:

بی‌اعتباری و ناپایداری غم و شادی دنیا

۹۹ شاعر امید خود به سکوت را موجب سامان یافتن کارش دانسته

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها:

بیان امیدواری و گشایش در کار

۱۰۰ آرامش داشتن شاعر با وجود ناامیدی

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها:

امیدواری در وقت ناامیدی

۱۰۱ شاعر دلیل چشم‌پوشی نکردن خود را از معشوق، پابندی به حقوق انسان‌ها می‌داند.

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها:

سفارش به حق‌شناسی و پرهیز از ناسپاسی

۱۰۲ تأثیرگذاری افراد خوب بر دیگران

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها:

توصیه به آموختن و کسب دانش

۱۰۳ توصیه به احسان نسبت به افرادی که شایسته نیکی کردن هستند.

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها:

توصیه به احسان و نیکی کردن در حق همه افراد

۱۰۴ عدل پنداشتن ظلم از جانب ستمگر (ستمگر ظلم خود را انصاف و عدل می‌پندارد).

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها:

ستایش دادگری و عدالت

۱۰۵ مفهوم عبارت سؤال: در میان گذاشتن غم و شادی خود با غمخوار /

مفهوم مقابل عبارت سؤال: بیهوده دانستن اظهار غم نزد دوست و غمخوار

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) از بین نرفتن غم و اندوه بدون وجود غمخوار

(۲) بیم نداشتن از دشمن با وجود دوست و غمخوار

(۳) خوشایند دانستن غم عشق یار

۱۰۶ خوشایند دانستن ناامیدی

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها:

دعوت به امیدواری در شرایط ناامیدی

۱۰۷ پیام عبارت سؤال: نکوهش تظاهر و ریاکاری است و این مفاهیم

در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) تکرار شده است.

مفهوم گزینه (۳): بی‌توجهی به ظاهر و توجه به باطن

۱۰۸ مفهوم عبارت سؤال: سختی و خوشی‌های جهان ناپایدار است و

نباید به آن‌ها دل بست.

مفهوم گزینه (۱): شاعر می‌گوید که سایه‌ها (پرنده خوش‌بختی) و جغد

(پرنده بدبختی) در نظرش یکسان است و به آن‌ها بی‌توجه است.

۱۰۹ مفهوم گزینه (۲): دشواری فراهم شدن شرایط خوشی و شادمانی

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: ناپایداری غم و شادی و به طور کلی احوال

روزگار، و توصیه به خوش‌باشی

۱۱۰ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): گذران بودن احوال جهان

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دل‌گرمی دادن به مخاطب (هر که هست، بدون اشاره به اصل ماجرا در

مثنوی معنوی) و آوردن مژده جان‌بخشی و نشاط‌آفرینی